Den 28. juni 2010 blev i sag nr. 76.977:

xxxxx xx xxxxxx
xxxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxx x
xxxx xxxxxxxxx

mod

Thisted Forsikring g/s
Thyparken 16
7700 Thisted

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Sikrede, der er omfattet af en entrepriseforsikring i Thisted Forsikring g/s, klager ved sin repræsentant, over størrelsen af den erstatning, som selskabet har tilbudt for anmeldte bygningsskader forårsaget af pilotering.

Selskabet har afvist at udbetale yderligere erstatning under henvisning til, at det har dækket de skader, som er forårsaget af piloteringen.

Af klageskemaet, som nævnet har modtaget den 29/9 2009, fremgår:

"**1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …**
Bygherren [klageren] fik i anledning af et handikappet barn bevilget en tilbygning af … Kommune, som efterfølgende forestod alt arbejdet, lige fra projektering til valg af entreprenører tilsyn o.s.v. Bygherren [klageren] var på intet tidspunkt involveret i valg af leverandører og er således på ingen måde kontraktspartner med hverken rådgivere eller udførende, men alene med kommunen. Kommunen har således påtaget sig rollen som Totalentreprenør, med de hermed forbundne forpligtelser og ansvar.

Da det var kendt at den eksist. bygning stod på blød bund blev foretaget jordbundsundersøgelse og efterfølgende pilotering. I forbindelse med denne skete væsentlig beskadigelse af den eksisterende bygning.

Vi har forgæves forsøgt at få kommunen til at reagere, idet det er vor påstand at der blev foretaget al for mangelfuld og lemfældig jordbundsundersøgelse, dokumenteret i materialet fra J. Geoteknik. Det fremgår f.eks. af dette at for at foretage pilotering i 'lempet funderingsklasse' skal prøvebores til min. 3 m. under pælelængde - hér er boret til 4½-5 m's dybde, men pælelængden er ca. 16 m. Der burde altså have været boret til ca. 20 m's dybde. Desuden

påpeger J. Geoteknik at der findes langt lempeligere funderingsformer som normalt anvendes ved områdenære bebyggelser.

Vi mener kommunen er erstatningspligtig p.g.a. mangelfuld projektering, åbenlyst mangelfuld forundersøgelse, og mangelfuld opfølgning på skaden, men kommunen har på ingen måde villet bidrage med f.ex. kontakt til de udførende underentreprenører.

Kommunen har imidlertid tegnet entrepriseforsikring hos Thisted, og jfr. ordlyden i policen dækker denne 'skade som følge af en hvilken som helst uforudset begivenhed', 'entreprenørens erstatningsansvar', og 'ansvar for skadevoldende følger såfremt de skyldes fejl eller udeladelser begået i byggeperioden'.

Da den af kommunen valgte entreprenør har forestået jordbundsundersøgelse, ingeniørfunderingsprojekt, og udførelse, er det vor klare formening at pågældende entreprenør er erstatningsansvarlig, idet der er sket både 'skade', samt begået 'fejl' og 'udeladelser' under projekterings- og udførelsesforløbet. Bygherren [klageren] kan blot ikke kontakte entreprenøren da der ikke er kontraktsforhold med denne. Af denne grund mener vi at den af Totalentreprenøren valgte forsikring må dække skaden, og så efter for-godt-befindende evt. gøre regres.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
Bygherren [klageren] ønsker alene at få erstatning for de skader der er opstået på den eksisterende bygning p.g.a. de beskrevne fejl og mangler under byggeriet, samt kompensation for de gener de adskillige flytninger relativt langt fra oprindelig bopæl med tilhørende gener i forb.m. f.eks. sammenkomst med venner, skolegang, flytninger p.g.a. gentagne forsinkelser og udskydelser af byggeriet, og fordi bygherren selv hver gang har måttet skaffe sig erstatningsbolig idet kommunen på ingen måde har bidraget hertil, og endvidere selv har måttet udlægge depositum og husleje m.v., og bagefter måttet afvente kommunens refusion af udlæggene. Det forventes at der findes takster for sådanne gener a la for 'tort og svie'."

Heroverfor har selskabet i skrivelse af 20/10 2009 til nævnet anført:

"Sagsfremstilling:
I forbindelse med en tilbygning til klagers ejendom sker der ved nedramning af pæle skade på klagers ejendom.

Selskabet beder en taksator vurdere skaderne og det fremgår af rapporten, at der er tale om mindre revnedannelser i stuen og på loftet.
Klager og taksator bliver enige om en pris til reparation af disse revnedannelser.

Foruden revnedannelserne anmelder klager, at gulvet i stuen og køkkenet er sunket 2-3 cm.

Skaden anerkendes som dækningsberettiget på forsikringen. Dette sker ved brev af 21. december 2007 til klager, hvor selskabet gør opmærksom på, at skaden ikke er endelig opgjort.

For at kunne vurdere omfanget af sætningen optages gulvet og i den forbindelse konstateres en revne gennem hele stuen i det underliggende beton. Desuden kunne der konstateres mange gamle sætningsrevner i betonlaget fra tidligere sætninger i huset.

Selskabet dækker op- og nedtagning af køkken, nyt gulv og demontering og genmontering af gulvvarme med kr. 124.000 ex moms.

Med hensyn til sætningsrevnen tilbydes kr. 20.000 ex moms til partiel udbedring af klaplaget, idet de øvrige sætningsrevner vurderes at hidrøre fra tidligere sætninger i ejendommen og ikke opstået som følge af nedramningen af pæle.

Klager accepterer erstatningsbeløbet til partiel udbedring af klaplaget.

Efter udbedring af skaderne, som var opstået i forbindelse med tilbygning til ejendommen, kontaktes selskabet ved brev af 17. april 2009 af …, som repræsenterer klager.

Firmaet ønsker, at man genvurderer sagen og dækker samtlige sætningsrevner i gulvet.

Selskabet besvarer henvendelsen pr. mail den 12. maj 2009 og henviser til, at selskabet har betalt for udbedring af skaderne som følge af nedramning af pæle, men ikke kan betale for en totaludskiftning af klaplaget, idet der er tale om flere gamle sætningsrevner i underlaget, som ikke er fremkommet som følge af pælenedramningen.

Ved skrivelse af 13. maj 2009 fastholder [klagerens repræsentant] på vegne klager, at forsikringen bør dække samtlige sætningsrevner i underlaget.

Selskabet udbeder sig ved mail af 26. maj 2009 en nærmere forklaring på, hvilke skader klager ønsker udbedret, da selskabet har dækket den anmeldte skade på nær forudbestående skader i klaplaget, som ikke er en følge af den anmeldte skade.

Efter yderligere mailkorrespondance forklarer [klagerens repræsentant] at det er skaden på det gamle gulv, som er problemstillingen. Klager ønsker fuld dækning for samtlige sætningsrevner i underlaget.

Selskabet vælger at sætte en ny taksator på sagen for at vurdere revnerne i underlaget.

Den 2. juli 2009 modtager selskabet en ny skaderapport.

Rapporten konkluderer, som den tidligere taksator, at selskabet har sørget for udbedring af de skader, som var en følge af nedramning af pæle, mens selskabet ikke skal udbedre skader, der allerede var tilstede inden opførelsen af tilbygningen og vurderes at være fremkommet som følge af sætninger i undergrunden.

Selskabet skriver herefter til klager ved brev af 9. juli 2009 at selskabet på baggrund af rapportens konklusioner ikke kan tilbyde mere i erstatning end det, der allerede er blevet udbetalt til klager.
oo0oo

Ved selskabets stillingtagen til sagen er der særligt lagt vægt på følgende forhold:

- At ejendommen på overtagelsestidspunktet havde sætningsskader
- At klager i forbindelse med indflytning i ejendommen rettede gulvet i stuen op, da gulvet led af kraftige sætninger
- At selskabet har udbedret samtlige skader som følge af nedramningen af pæle og klager har accepteret erstatningsbeløbet herfor
- At forsikringen ikke dækker forudbestående skader som ikke er en følge af den anmeldte skade

- At den indhentede rapport fra bygningsingeniør … dokumenterer, at sætningsrevnerne i underlaget ikke skyldes pælefunderingen, men derimod hidrører fra tidligere sætninger i underlaget flere år tilbage i tiden
- At det ikke fra klagers side er dokumenteret, at årsagen til de ikke forsikringsdækkede revner i underlaget skyldes nedramning af pæle i forbindelse med tilbygningen

Selskabet finder det således ikke bevist af klager, at samtlige sætningsrevner i underlaget hidrører fra nedramning af pæle i forbindelse med tilbygning til ejendommen.

Tværtimod er det selskabets opfattelse at den indhentede rapport fra bygningsingeniør … tydeligt konkluderer, at det er tale om sætningsrevner, som stammer fra tidligere sætninger flere år tilbage i tiden.

Det er således ikke sandsynliggjort fra klagers side, at samtlige sætningsrevner i underlaget kan henføres til pælenedramningen, og på den baggrund fastholdes selskabets skrivelse af 9. juli 2009."

Hertil har klagerens repræsentant i skrivelse af 4/11 2009 til nævnet bemærket:

"I h.t. de bilag vi har fremlagt fra J. Geoteknik har jordbundsundersøgelse og efterfølgende extrafundering været så mangelfuld og fejlagtigt udført, at det har medført den anmeldte skade.
Det er korrekt at der er tale om gamle sætningsskader, men i betragtning af husets alder, at bygherren ved købet 8 år tidligere udbedrede bemeldte gl. skader, og at der i de samme 8 mellemliggende år ikke har været én mm. sætning, må det stædigt postuleres, at de opståede skader er fremkommet under extrafunderingsarbejdet, ganske enkelt fordi der ikke i projekteringen af dette arbejde blev taget tilbørligt hensyn til bygningen. Argumentationen herfor fremgår med al ønskelig tydelighed af bilagsmaterialet fra J. Geoteknik. Det fremgår således kort nævnt, at der alene er boreprøvet til 4-5 m's dybde, mens der er nedrammet pæle til 16-17 m's dybde, og at der fejlagtigt er regnet med lempet funderingsklasse. Dette, uagtet andre muligheder havde været meget mere lempelige.

Havde man foretaget en korrekt jordbundsundersøgelse, og efterfølgende vurderet de tilgængelige muligheder, havde sagen været en anden ifald der var opstået skader. I den foreliggende sag har man end ikke forsøgt!

Endelig skal tilføjes, at det er en sandhed med modifikationer, at forsikringstager har accepteret erstatningen på de kr. 20.000 - accept skete under protest p.g.a. likviditetsmangel og med udtrykkelig aftale at dette skulle nedskrives, men der er end ikke udarbejdet en skadesrapport.
(Til orientering, de først nævnte kr. 124.000 er der enighed om, og det er ikke dette beløb eller disse skader der er anket over)."

Herefter har selskabet i skrivelse af 18/11 2009 til nævnet anført:

"Selskabet er ikke enig i, at de opståede revner er fremkommet som følge af funderingsarbejde.

Tværtimod dokumenterer den fremsendte rapport fra bygningsingeniør …, at sætningsrevnerne stammer fra tidligere sætninger flere år tilbage.

Selskabet har udbetalt erstatning for skade, der kunne henføres til funderingsarbejdet, jf. sagsfremstillingen i vor skrivelse af 20. oktober 2009, og skal fastholde, at det ikke med rapporten fra J. Geoteknik er dokumenteret af klager, at årsagen til de ikke forsikringsdækkede revner i underlaget skyldes nedramningen af pæle.

Det er selskabets vurdering, at selskabet har udbedret samtlige skader som følge af funderingsarbejdet, hvorfor klager ikke har krav på yderligere erstatning."

Efterfølgende er parterne fremkommet med yderligere bemærkninger i flere skrivelser til nævnet.

Nævnet har fået forelagt de bilag, som parterne har fremlagt, herunder den af selskabet omtalte skaderapport fra bygningsingeniøren. Af ingeniørrapporten, der er dateret 30/6 2009, fremgår bl.a.:

"**HVORDAN ER SKADEN SKET:**

Kort oprids af historik:
I forbindelse med indflytning i huset for ca. 8 år tilbage foranledigede skadelidte at få lagt sit parketgulv om, således at dette lå fuldstændig plant.
Denne opretning af parketgulvet blev udført i form af opklodsning og genudlægning af eksisterende parket.
Dette gjorde skadelidte, fordi der var sket sætninger i huset, som havde været årsag til, at gulvet på overtagelsestidspunktet lå meget ujævnt.

Sætningerne i huset var på daværende tidspunkt på op til 10 cm, hvilket er rigtig meget og alvorligt.
Fra denne omlægning af gulvet og frem til byggetidspunktet var der iflg. skadelidte ikke problemer med at gulvet satte sig yderligere.
…
I henhold til tidligere notater i sagen udfærdiget af tidligere taksator, så skete der i forbindelse med udførelsen af tilbygning og den nødvendige pæleramning kraftige rystelser, som forårsagede skader på skadelidtes eksisterende hus.
Der opstod diverse mindre revnedannelser, hvor man enedes om en form for reparation af skaderne, og opstod der sætning af gulv i stue.
I forbindelse med denne sætning af gulvene blev der opnået enighed om, at det eksisterende gulv måtte tages op før man endeligt kunne tage stilling til, hvad der var sket med den underliggende beton, der kunne forårsage sådanne sætninger i parketgulvet og få det til i den grad at ligge ujævnt.
Parketgulvet bliver fjernet og man konstaterer, at der er opstået en revne i den underliggende beton igennem hele stuen.
Denne revne er opstået som en sætningsrevne, og den er delvist opstået som følge af arbejdet med at ramme pæle i jorden til tilbygningen.
Årsagen til at jeg skriver at den 'delvist' er opstået som følge af rystelserne med pæleramningen er, at taksator på daværende tidspunkt konstaterede, at der var gamle sætningsrevner i betonlaget, hvilket også underbygges af skadelidtes udtalelser om, at de i forbindelse med indflytning for ca. 8 år siden rettede gulvet totalt op, idet gulvet på daværende tidspunkt led af kraftige sætninger.

Taksator fik i den forbindelse forhandlet en løsning på plads, hvor der blev ydet erstatning for en partiel reparation af den opståede revne, og denne erstatning blev aftalt til 20.000 kr. excl. moms, hvilket jeg synes er en meget fair pris, når der egentlig er tale om følgeskader efter en gammel sætning.
Egentlig er der tale om, at man fjerner den eksisterende parket og kommer ned til det eksisterende beton klaplag, hvor man finder ud af, at der er opstået yderligere sætninger af dette i forhold til de eksisterende gamle sætninger, og disse yderligere sætninger giver sig til udtryk ved at skadelidte konstaterer at parketgulvet ligger skævt på ny - som det også gjorde ved skadelidtes indflytning for ca. 8 år siden.

HVAD ER DER SKET SKADE PÅ:

Skadelidte har i forbindelse med den tidligere taksators vurdering bedt om at få udbetalt det aftalte beløb på 20.000 kr. excl. moms, hvilket også er udbetalt.

I stedet for blot at få foretaget en partiel reparation af revnerne i beton klaplaget på daværende tidspunkt, så går skadelidte i gang med at få hugget hele beton klaplaget op og får efterfølgende lagt nyt beton klaplag ilagt nødvendig armering og med nedstøbning af rør og ilagt gulvvarme.

Skadelidte udtaler, at de var meget bekymrede for, hvorvidt de eventuelt kunne komme i en lignende situation om nogle år igen, såfremt de blot fik repareret revnerne partiel.
Dette bevirkede, at de besluttede sig til, at når der nu var optaget parketgulv, så måtte de også få repareret beton klaplaget på forsvarlig vis.

Jeg kan sagtens se det fornuftsmæssige i denne betragtning, men jeg mener ikke, at det er forsikringens opgave, at betale for en reparation af et beton klaplag til et gulv, hvor den primære årsag til skaderne på dette gulv skal findes i sætninger i undergrunden, som ligger flere år tilbage i tiden.
Jeg kan godt se, at der er sket en skade i forbindelse med ramning af disse fundamentspæle, men jeg kan også se, at såfremt gulvet havde været udført på fuldstændig korrekt vis med den nødvendige armering ilagt klaplaget, så havde dette ikke været udsat for tilsvarende sætninger. Sætningerne var startet før skadelidte flyttede ind i huset, og rystelserne i jorden har blot været medvirkende årsag til at de er sprunget op på ny.

For mig at se, så har skadelidte handlet på eget initiativ og har konkluderet det fornuftige i en gang for alle at få dette beton klaplag ændret, så der ikke fremadrettet sker tilsvarende sætninger.
Dette mener jeg ikke er en opgave for forsikringen og slet ikke et problem der kan tages op efterfølgende, hvor alt arbejdet er udført.
Såfremt skadelidte skulle påvise, at den opståede skades årsag fuldstændig lå i, at der var blevet rammet pæle, så skulle sagen have været afklaret før han fik udbedret."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**A All risks forsikring af arbejdsobjektet**
2 Skader der erstattes
2.1 Forsikringen dækker pludselig, fysisk skade på eller tab af de forsikrede genstande som følge af en hvilken som helst uforudset begivenhed, med de nedenfor angivne undtagelser, med indtil de i policen angivne forsikringssummer og med fradrag af den i policen angivne selvrisiko.
…

E Ansvarsforsikring
10 Forsikringens omfang

…

10.2 Forsikringen dækker endvidere entreprenørens erstatningsansvar, hvis han er nævnt som sikret, for skade tilføjet ting ved:

…

- midlertidig grundvandssænkning, ramning og nedvibrering af pæle og spuns,

…

10.4 Forsikringen dækker også ansvar for skadevoldende følger, der opstår efter byggeperiodens udløb, såfremt de skyldes fejl eller udeladelser begået i byggeperioden uden medvirken af senere begået fejl eller udeladelser, dog kun for sådanne skader, der er anmeldt skriftligt til selskabet senest et år efter byggeperiodens udløb."

Nævnet udtaler:

Nævnet bemærker, at det i henhold til almindelige forsikringsretlige principper påhviler sikrede at sandsynliggøre, at han har et - yderligere - krav mod selskabet.

Efter sin gennemgang af parternes indlæg og de fremlagte bilag finder nævnet, at klageren ikke har løftet bevisbyrden for, at der er årsagsforbindelse mellem de omtvistede revner og projekteringsarbejdet. Nævnet må således lægge til grund, at klageren har modtaget fuld dækning for de skader, der kan henføres til piloteringen. På det foreliggende grundlag kan nævnet derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at udbetale yderligere erstatning som sket.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen
formand